

EL LENGUATGE

Predicatius

Aparentment, no hi ha cap diferència gramatical entre dues oracions com *L'Eugènia duu els guants blancs* i *L'Eugènia duu les mans netes*. Però no és difícil d'adonar-se que la primera d'aquestes dues oracions, tal com explicava molt bé Eduard Artells en un dels seus treballs (*Llenguatge i gramàtica*, II, pàg. 18), pot tenir dos significats diferents: que els guants que duu l'Eugènia són *els blancs* (en oposició a *la Roser duu els negres*), i que els guants que duu l'Eugènia són *blancs* (en oposició a *la Roser els duu negres*). En el primer cas, l'adjectiu *blancs* és un determinatiu, i el conjunt *els guants blancs* constitueix un sol complement (el complement directe o acusatiu), en el segon cas, el mateix adjectiu és l'anomenat terme predicatiu, i, per tant, el conjunt *els guants blancs* és constituït per dos complements diferents. En canvi, l'oració *L'Eugènia duu les mans netes* no pot significar sinó una sola cosa: que l'Eugènia duu netes les mans (en oposició a *La Roser les duu brutes*: no té cap sentit de dir *La Roser duu les brutes*). Doncs, l'adjectiu

netes no pot ésser, en aquest cas, sinó un terme predicatiu. Vegem, encara, la pronominalització dels exemples indicats. *L'Eugènia duu els guants blancs* admet dues pronominalitzacions diferents, una per cada sentit: *L'Eugènia els duu*, en què *els* vol dir *els guants blancs*, i *L'Eugènia els hi duu*, en què *els* vol dir *els guants* i *hi* vol dir *blancs*. I, és clar, *L'Eugènia duu les mans netes* només es pot pronominalitzar en *Les hi duu*.

Tornant al cas que comentàvem ahir, l'explicació precedent ens pot acabar de fer veure la diferència entre *Ho va agafar amb la mà dreta*, en què *dreta* és clarament un adjectiu determinatiu, i *Ho va agafar amb les mans brutes*, en què *brutes* és un terme predicatiu. Notem, encara, que si diem *Ho va agafar amb la mà bruta*, es podrien admetre totes dues solucions, això és, que *bruta* és un adjectiu determinatiu (l'individu de qui es parla duia una mà bruta i l'altra neta), i que és un terme predicatiu (ho va agafar amb la mà bo i duent-la bruta). És també útil de comparar l'exemple d'Artells, *L'Eugènia duu els guants blancs* amb *L'Eugènia ha perdut els guants blancs*, en què *blancs* difícilment pot ésser altra cosa que un determinatiu. (L'exemple *Els has perdut blancs? Busca'ls negres!* en què els adjectius són predicatius, és una facècia). Caldria dir ...*ha perdut uns guants negres* perquè *guants* deixés d'ésser un nom determinat.